

NAŠ GLAS

hp Droga
PREHRAMBENA INDUSTRIJA n.s.o. PORTOROŽ

INTERNA IZDAJA

«Naš glas» izdaja delovna organizacija HP Droga, Portorož. List urejuje uredniški odbor skladno s predpisi. Predsednica uredniškega odbora Sonja POZAR. Odgovorna in glavna urednica Albina ŠKAPIN. Tiska ZGP Primorski tisk, TOZD Tiskarna Jadran 1980, v nakladi 2500 izvodov. List dobijo člani kolektiva brezplačno.

LETO XXIII

PORTOROŽ, DECEMBER 1981

ŠTEVILKA 5

BODOČI RAZVOJ V DUHU EKONOMSKE STABILIZACIJE

Izredno zaostreni pogoji gospodarjenja v svetovnih razmerah nastajajo med drugim zaradi pomanjkanja osnovnih strateških in življenjskih komponent, kot so energetika in hrana. Posledica tega so visoka inflacijska gibanja in upadanje realnega življenjskega standarda delovnih ljudi.

Ta gibanja so deloma vplivata tudi na gospodarske razmere v naši državi, ki niso najbolj ugodna, zlasti na področju zunanje-trgovinskega poslovanja.

Z ozirom na tako nastalo situacijo, temeljne naloge razvoja našega gospodarstva v tem srednjeročnem obdobju so uresničevanje ekonomske stabilizacije in nadaljnje poglobljanje samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov. Uresničevanje ekonomske stabilizacije in odpravo nastajajočih problemov gospodarjenja pri nas lahko dosežemo s prestrukturiranjem gospodarstva, s prioriteto razvoja, povečanja proizvodnje hrane in energetskih virov ter usmeritve proizvodnje za povečanje izvoza in uravnovešene plačilne bilance Jugoslavije.

Tudi v naši delovni organizaciji so težave pri poslovanju zaradi navedenih problemov. V letu 1981 so velikokrat nastajali problemi v proizvodnji nekaterih TOZD zaradi pomanjkanja surovin, zlasti iz uvoza. Enako nastajajo tudi problemi zaradi naraščanja cen surovinam, kar vpliva na rentabilnost poslovanja in življenjski standard delavcev.

(Nadaljevanje na 2. strani)

ČLANOM KOLEKTIVA,
NJIHOVIM SVOJCEM IN
POSLOVNIM
PRIJATELJEM

želimo

SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1982

SAMOUPRAVNI ORGANI
DRUŽBENOPOLITIČNE
ORGANIZACIJE
POSLOVODNI ORGANI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Predvidevamo, da bo plan proizvodnje v delovni organizaciji v letu 1981 realiziran za 95 odstotkov ali 7 odstotkov več kot v letu 1980, ter da bo plan izvoza realiziran za 90 odstotkov ali 18 odstotkov več kot v letu 1980 (brez ŠKOLJKE Poreč). Kljub težavam pričakujemo zaključek poslovanja za leto 1981 pozitiven, v okviru planskih predvidevanj.

V letu 1982 nas čakajo enaki ali še večji problemi, če se ne bomo pravočasno pripravili na stopne spremembe in usklajevanje proizvodnih programov, na zmanjševanje uvoza in povečanje izvoza. S tako akcijo smo načrtno začeli v letošnjem letu in bomo nadaljevali tudi v letu 1982 in naslednjih letih.

Uresničevanje ukrepov ekonomske stabilizacije v naši delovni organizaciji lahko opredelimo na tri področja:

1. pospeševanje izvoza in preusmerjanje proizvodnje na domače surovine,

2. urejanje enotnega sistema blagovnih tokov in optimalno izkoriščanje notranjih zmogljivosti in rezerv ter

3. splošno varčevanje v cilju zmanjševanja stroškov.

Delavski svet celovne organizacije je že sprejel akcijski program za leto 1981/82, vendar v letu 1982 moramo dati poseben pomen programu varčevanja.

Posebej želim poudariti, da še vedno obstajajo velike možnosti za izkoriščanje internih rezerv ter aktiviranja in angažiranja lastnih obstoječih zmogljivosti lastnega strokovnega znanja, naj si bo: za zagotavljanje potrebnih surovin, izdelavi določene opreme in usposabljanju lastne proizvodnje. Potrebno je le zastaviti pravilne akcije. Razvojne programe, ki so jih v preteklem letu sprejeli s temelji srecnjeročnega plana, ne bomo mogli vse hkrati realizirati, zato se bomo morali odločiti za prioriteto programov, ki so izvozno usmerjeni in programe, ki zagotavljajo proizvodnjo surovin.

Se naprej moramo razvijati in urejati dohodkovne odnose med TOZD znotraj delovne organizacije, kot tudi med drugimi delovnimi organizacijami, zlasti na področju zunanjetrgovinske menjave in stimulacijo izvoza.

Ekonomska stabilizacija gospodarstva bomo lažje in hitreje uresničevali ter dosegli večjo ekonomsko moč gospodarstva in socialne varnosti delavcev, s poslovnimi povezavami in združevanjem delovnih organizacij v večje poslovne sisteme na dohodkovnih osnovah. Vendar delovne organizacije kot take, morajo sloneti na večjem obsegu specializiranih dejavnosti in racionalni organiziranosti.

Na koncu bi poudaril, da smo do sedaj probleme reševali preveč z enotnostjo odločanja vseh subjektov znotraj delovne organizacije, na osnovi analitičnosti problemov, ter sprejemali najracionalnejše rešitve, katere omogočajo ekonomsko rast in širitev materialne osnove v delovni organizaciji.

Zavečati se moramo, da bomo težave, katere so pred nami, uspešno prebrdili le z načelno enotnostjo pri sprejemanju poslovnih odločitev in s pomočjo vseh članov delovnega kolektiva.

V mojem in imenu članov KPO, želim vsem delavcem srečno novo leto! **Predsednik KPO Marcel Kralj**

Pogovor s tov. Vinkom Franetičem - direktorjem TOZD »Argo«

Smo v obdobju, ko ugotavljamo devetmesečne rezultate poslovanja DO in TOZD in prav tako v obdobju, ko se sprašujemo kakšen bo zaključek leta in kako bo v naslednjem letu. DO DRUGA združuje deset tozdov in težko bi bilo pogovoriti se s predstavniki vseh TOZD v krajšem času. Zato smo v prejšnji številki glasila objavili pogovor z direktorjem TOZD »Blagovni promet«, tokrat pa s tov. FRANETIČ Vinkom, direktorjem TOZD »Argo«. Pogovor je potekal takole:

NAŠ GLAS: Kako nam lahko predstavite devetmesečno obdobje v TOZD »Argo« (leto 1981)?

tat. Pri sedanjem postrojenju ne bi mogli doseči bistveno boljših rezultatov.

Pri finančnem poslovanju sicer sledimo zastavljenemu planu, toda v bistvu so rezultati veliko slabši od pričakovanih.

Naj navedem vsaj glavne činitele, ki predstavljajo veliko oviro pri doseganju boljših rezultatov. To so:

1. težave pri pridobivanju deviz;

2. stalno naraščanje cen surovinam, na drugi strani pa stagniranje cen proizvodov (v tozdu smo se pri oblikovanju cen proizvodov držali resolucije med tem, ko so nekatera konkuren-

ce kot v letu 1980 iz razlogov, ki so že omenjeni. V naslednjem letu ne predvidevamo bistvenega povečanja proizvodnje, morda le za 3%. Povečanja ne dovoljujejo proizvodne kapacitete za proizvodnjo, ki so za tržišče zanimivi. Vsekakor pa bo treba odpraviti ozka grla pri proizvodnji mesnih konzerv in juh.

NAŠ GLAS: S TOZD »Delamaris« imate izdelan skupni sanacijsko investicijski program. KAJ JE z izvajanjem tega programa in KAJ BO sanacija prinesla?

Smernice za nadaljni razvoj tozda »Argo« so postavljene s študijo o možnosti razvoja na lokaciji sedanjega TOZD »Delamaris«. Studija prikazuje, da je tu možen razvoj obeh TOZD.

Na grobo ocenjujemo, da bomo pri skupnem investiranju in obratovanju veliko prihranili tako sredstev kot energije. Skupna bo tudi komunalna ureditev in s tem cenejša.

Z realizacijo investicijskega programa bomo proizvodnjo razširili, modernizirali postrojenja, izboljšali higienske pogoje in povečali bomo socialno varnost zaposlenih.

NAŠ GLAS: Kako je z izvozom v tem letu in kako bo v letu 1982?

TOZD »Argo« je do nedavnega proizvajal le za domači trg. To je bilo do leta 1980. Dobro vemo, da sta na tujem trgu prevladovala in še vedno prevladujeta dva dobro znana proizvajalca juh: Knorr in Maggi. Njuno prizadevanje za ohranitev dobrega položaja na trgu je ogromno, zato se bo katerikoli tretji proizvajalec juh težko prebil na ta trg.

V letošnjem letu smo usmerili precej naporov v proizvodnjo za izvoz. Dosegli smo majhne rezultate, toda spodbudne. Izvažamo v Kanado in smo si za naslednje leto zastavili dokaj optimistični plan. Po tem planu naj bi v letu 1982 ustvarili 1 staro milijardo deviznih sredstev.

Izvažamo tudi na vzhodni trg, v SSSR. Na to tržišče je že leta 1984 izvažala bivša DO DELAMARIS. Izvažala je okoli 1000 ton juh. Kasneje se je na ta trg pre-

Tov. Vinko FRANETIČ — direktor TOZD »Argo«

»Devetmesečno obdobje lahko predstavimo z dveh vidikov in sicer glede na fizični obseg proizvodnje in glede na finančno poslovanje.

Fizični obseg proizvodnje iz leta v leto narašča. V ilustracijo navajam ta podatek: leta 1979 smo v tozdu izdelali 2237 ton proizvodov, leta 1980 2614 ton proizvodov, leta 1981 pa 2783 ton proizvodov, kar je za 6% več kot lani v enakem obdobju. Največji porast je pri proizvodnji juh, napitkov in mesnih konzerv. Dosežena proizvodnja je za 2,5% iznad plana. Dosegli smo jo z istim številom delavcev kot v lanskem letu, toda z večjo produktivnostjo in sicer za 14%. Večja produktivnost je predvsem posledica večje izkoriščenosti strojnih kapacitet.

Sedanja izkoriščenost je 64%, ko pa nastopijo ozka grla, to je predvsem pri proizvodnji mesnih konzerv, pa je izkoriščenost teh strojev 137%.

Premalo narašča proizvodnja zelenjavnih konzerv (ketchup in hren). Za te proizvode je bila nabavljena nova linija, povpraševanje po teh proizvodih pa je še vedno majhno, ker so to tako imenovani luksuzni proizvodi. Prav tako pa naši potrošniki še niso naučeni na te proizvode, ki se na zahodu trošijo v velikih količinah. Zato bomo morali le-te skozi razne reklamne akcije približati potrošniku.

Pri proizvodnji bi povedal še to, da je povprečna starost strojev 25 let in da s temi stroji dosežemo sorazmerno dober rezul-

nat, ki podjetja dvignila cene tudi za 20% nad dovoljenimi);

3. porast stroškov iz dohodka in sicer za 90% nasproti lanskemu letu.

NAŠ GLAS: Kakšen zaključek leta predvidevate in kakšni so plani za leto 1982?

Fizični obseg proizvodnje bomo dosegli, celo prekoračili ga bomo za 2%. Lahko bi dosegli še 3% več, če ne bi imeli motenj pri nabavi uvoznih surovin, zlasti v zadnjem tromesečju. Predvidevam, da bo tudi finančni rezultat pozitiven, čeprav slabši

bila DO PODRAVKA in ga prevzela DELAMARISU.

Leta 1979 je TOZD »Argo« izvozil v SSSR 100 ton juh, leta 1980 500 ton, leta 1981 pa 700 ton.

Predvidevamo, da bomo v letu 1982 z izvozom na vzhodno tržišče ustvarili 5,8 starih milijard dinarjev.

NAŠ GLAS: Kako je z domačim trgom, kateri proizvodi se najbolj prodajajo?

»Nekateri proizvodi (juhe, Začinka) imajo na trgu že določen položaj, prodaja iz leta v leto bistveno ne varira. Drugi pa si šele utirajo pot na domače tržišče. Veča se prodaja nekaterih zelenjavnih konzerv in mesnih proizvodov (kokošja pašteta). Po prodaji ugotavljamo, da postajajo mesne konzerve (paštete) nosilni artikel za prodajo na domačem trgu. Po teh izdelkih je veliko povpraševanje in čeprav proizvodnja mesnih konzerv narašča, ne moremo potrošnikov v celoti zadovoljiti.

Ta proizvodnja je tudi najbolj zastarela. Zato si prizadevamo, da bi čimhitreje našli ustrezno rešitev, kajti poleg tega, da so mesni proizvodi zanimivi za domači trg, so tudi zelo pomembni za proizvodnjo juh. Iz njih lahko pridobivamo ekstrakte za juhe, ki jih sedaj delno uvažamo.

NAŠ GLAS: Kako je s pridobivanjem surovin?

»Težave pri pridobivanju surovin so velike in stalne. Največje so pri uvoznih surovinah. Na zahodni trg izvažamo v minimalnih količinah; zato imamo premalo deviznih sredstev za nabavo surovin v tujini.

V letu 1981 ni bilo večjih težav z oskrbo surovin, razen s kavo. To je predvsem zasluga nabavne službe v TOZD »Blagovni promet«.

To omenjam zato, ker je bila oskrba s surovinami sorazmerno dobra pa čeprav nismo proizvajali tistih proizvodnih skupin kot smo jih planirali.

V naslednjem letu bomo skušali čimveč uvoznih surovin nadomestiti z domačimi.

NAŠ GLAS: Kako je z delavci v tozdu?

»Fluktuacija je precejšnja. Odhajajo predvsem mladi ljudje. Pri nas predstavljajo velik problem bolovanja, ki predstavljajo kar 11,9 %. To je predvsem posledica delovnih pogojev, saj je telo neprestano izpostavljeno vlagi, prepihu in drugim človeku škodljivim pogojem. Veliko pa je tudi neopravičenih odsotnosti. Teh je predvsem v obdobju sezonskih del, takrat, ko imajo ljudje delo doma, na kmetiji.

Za zaključek k temu odgovoru bi navedel, da tudi v izolski občini nezaposlenost narašča in da bi bilo zato prav, da bi svojo zaposlitev čuvali, jo cenili in si prizadevali, da bi delo čimbolje opravili.

Iz pogovora lahko zaznamo, da je tudi v tozdu »Argo« veliko problemov. Tov. FRANETIČ je prepričan, da bi te probleme lahko rešili le s skupnimi močmi, s sanacijo tozda. Poleg tega, pa poudarja tov. FRANETIČ, bi moral naš TOZD poslovati pod enakimi proizvodnimi in tržnimi pogoji, kot jih imajo delovne organizacije v tej branži.

Pogovor vodila:
Majda Vlačič

Problematika ob prevelikem ulovu rib

V mesecu novembru smo lahko v časopisih in po TV zaslonih zasledili več člankov in obvestil o velikem ulovu rib v Jadranskem morju, o tem, da mečemo ribe v morje in da ne znamo izkoristiti obilje hrane, ki nam jo ponuja narava. Posredno ali celo neposredno je kritika letela tudi na našo DO oziroma na TOZD »Delamaris« in TOZD »Riba«. Kaj je res in kaj ni pri vsem tem?

Povprašal sem tov. Vlada POŽARJA, direktorja TOZD »Riba«, ki je navedel nekaj vzrokov za nastalo situacijo. Ulov drobne plave ribe (predvsem sardele) je bil v oktobru in novembru res rekorden. Temu je botrovalo prvič izredno lepo vreme, drugič pa pojav velikih mas plave ribe. Da je ulov rekorden, nam povedo podatki o ulovu rib v zadnjih letih: v letu 1978 so naši ribiči ujeli 4720 ton rib v celem letu, samo oktobra in novembra pa 1600 ton drobne plave ribe, leta 1979 so ulovili 4010 ton, samo oktobra in novembra pa 1100 ton, v lanskem letu so naložili enako količino kot leto prej — torej 4010 ton, v oktobru

in novembru pa spet 1100 ton drobne plave ribe. Letos so ribiči v TOZD »Riba« ulovili že 5850 ton, samo v oktobru in novembru pa 2000 ton drobne plave ribe. Letošnji plan so postavili na 8350 ton rib in upajo, da ga bodo do konca leta tudi uresničili, seveda ob pogoju, da bo vreme še ugodno in da se bodo pojavile velike mase rib.

dolžni nismo bili odkupiti te ribe, saj ni naš kooperant. Našim kooperantom smo pravočasno sporočili, da ustavimo ulov, našim ribičem pa omejili ulov. Zaradi pomanjkanja hladilniških prostorov, predvsem pa embalaže, smo pred prazniki za 3 dni zaustavili ulov rib.

Tudi letošnji obilen ulov rib v oktobru in novembru nam je potrdil pravilno usmeritev obnove ribiške flote na osnovi lebdeče kočice. Le-ta nam zagotavlja kontinuiran ulov rib skozi celo leto, do podobnih špic kot letos pa praktično ne more priti. S tem bo rešen problem hladilniških prostorov in prav gotovo tudi embalaže.

Podatek o letošnjem ulovu 5850 ton rib nam zgovorno pričča o prispevku novih ladij DROGA I in DROGA II ter o pravilni usmeritvi investicij v nove ladjice. Seveda pa bo potrebno vzporedno z obnovo ribiške flote obnoviti in modernizirati tudi predelovalno industrijo, ki bo sposobna predelati večje količine rib v širšo paleto proizvodov.

Vladimir Lukežič

Kaj pa govorice o metanju rib v morje? Ribe v morje je bil prisiljen vreči privatnik, ker mu jih nismo mogli odkupiti niti mi niti MIRNA iz Rovinja, saj smo imeli sami težave s hladilniškimi prostori in embalažo. Tudi

MARINADE

V oktobru smo na oddelku marinad začeli z redno proizvodnjo. Marinade so na jugoslovanskem trgu že znan proizvod. Izdeluje jih IKA Reka, sedaj pa tudi MIRNA Rovinj.

Kaj pa sploh so marinade? So delikatesni izdelki iz rib, zelenjave in začimb v slano kislem naliivu. Glede na predhodno obdelavo ribe ločimo: hladne, kuhane in pečene marinade. Ribo — zaenkrat uporabljamo sardele, delali pa bomo tudi s papalino, najprej očistimo. Odrežemo ji glavo in odstranimo črevesje. Očiščeno ribo damo v posebno kvašo, kjer pod vplivom očetne kisline, soli in encimov zori. Čas oziroma trajanje zorenja je odvisno od temperature. Sočasno z ribo zori tudi čebula. Po končanem zorenju ribo in čebulo vlagamo v kozarce. Lahko vlagamo celo ribo — tako dobimo izdelek, ki ga imenujemo rusli, ali pa koščke. Napolnjene kozarce zalijemo z naliivom. Ta je narejen iz vode, kisa, soli in začimb. Kozarce nato takoj etiketiramo in damo v kartone. Izdelki so skladiščeni pri temperaturi 0-2 do 8 stopinj Celzija. Tako temperaturo moramo vzdrževati skozi celoten proces proizvodnje do prodaje. Zato je za prodajo in distribucijo potrebna hladna veriga. Tudi doma morajo potrošniki hraniti kozarce v hladilnikih.

Pri proizvodnji marinad je higiena izredno pomembna. Izdelkov namreč ne steriliziramo in zato ne smemo dovoliti niti najmanjših okužb. Paziti moramo povesod — pri surovini, ljudeh, strojih in napravah. Uporabljati moramo le dobro in svežo ribo.

Marketing in DE Nabava in prodaja rib sta organizirala več degustacij po Sloveniji in Jugoslaviji. Nanje so bili vabljeni predstavniki trgovskih organiza-

cij, ki bodo naše marinade prodajale. Izdelki so bili lepo sprejeti, še posebno, ker smo prika-

zali, kako se jih da ponuditi z raznimi omakami in pri pripravljanju prigrizkov. Poskuševalci so nas pohvalili, ker smo nove izdelke predstavili na tak način.

Vesna Katonar

TOZD »Delamaris« — v oddelku marinad so začeli z redno proizvodnjo

POGOVOR S KOOPERANTOM

Zemlja ne prizna miru in la-
godnosti, ne dolgega dogovarja-
nja, ampak terja neko staro, nar-
avno zakonitost: več ko se v njo
vlaga, bolje rodi in večji so pri-
delki...

Citat Geze BAČIČA na 11.
seji CK ZK Slovenije

V Dvorih nad Izolo sem obis-
kal tov. GRBEC Lina, kmeta-ko-
operanta. Že od začetka obstoja
DE Kooperacija pri TOZD »Živi-
la« je tov. Grbec pristopil k sode-
lovanju in prevzel obvezo, da bo
za nudene olajšave in pomoč s
strani kooperacije svoje poljske
pridelke dal v odkup TOZD »Ži-
vila«.

Naj omenimo še, da je tov. Li-
no sodeloval že s kmetijsko za-
drugo Izola, in sicer ves čas nje-

vostih. Rekel bi predvsem to, da
so pogodbe, ki smo jih s TOZD
»Živila« DE Kooperacija sklenili,
nerealne. Pogodba nas obvezuje,
da damo večji del pridelka v
odkup kooperaciji, sedaj pa, ko
imamo pridelke, jih TOZD ne
more odkupiti.

Tako imam veliko količino pe-
teršilja, radiča, korenjčka, ki v
zemlji gnije in zmrzuje.

Dobra stran kooperacije je se-
veda ta, da nas kreditira pri na-
bavi gnojil in pomaga pri plani-
ranju in izboljšavi zemljišč.

Ker je to šele prvo leto, ko
smo sklepali kooperantske po-
godbe in še nismo vedeli ne mi
ne vodstvo TOZD, kakšne so mo-
žnosti prodaje blaga, do takšnih
izpadov pri prodaji seveda pri-
haja.

nja«. Vzeli smo 10 dreves, ker
njihovi delavci vsega ne zmoro-
jo. Tako skušamo tudi TOZD po-
magati, da po plod obran in pre-
bran, kajti s tem je veliko dela,
saj je na enem drevesu tudi do
50 kg oliv. Olive pa so dragoce-
ne, saj od njih pridobivamo ta-
ko iskano olivno olje. Od 100 kg
oliv pa lahko dobimo od 15 do
25 l olja, odvisno od kvalitete
plodu. To olje uporabimo za do-
mačo prehrano.«

**NAŠ GLAS: Dela imate veliko.
KAKO JE S POMOČJO PRI DE-
LU?**

»V družini nas je veliko, toda
večji del opravil je prepuščen
meni, kar je seveda razumljivo.
To pa zato, ker sta žena in hčer-
ka zaposleni, sin pa je na Sred-
nji kmetijski šoli v Novi Gorici.
Sinu Denisu je DROGA dodelila
štipendijo, kjer se bo po končanem
šolanju tudi zaposlil. Naj še
omenim, da sta žena in hčerka
zaposleni v DO DROGA, in sicer
žena v TOZD Delamaris v od-
delku predelave rib, hčerka pa

v TOZD Živila, kjer opravlja taj-
niška dela.«

Tako je potekal pogovor s tov.
GRBEC Linom; še smo se pogo-
varjali o kmetiji, o gojenju oljk,
o delu, ki ga zahteva zemlja od
jutra do večera, ob nedeljah, ob
praznikih.

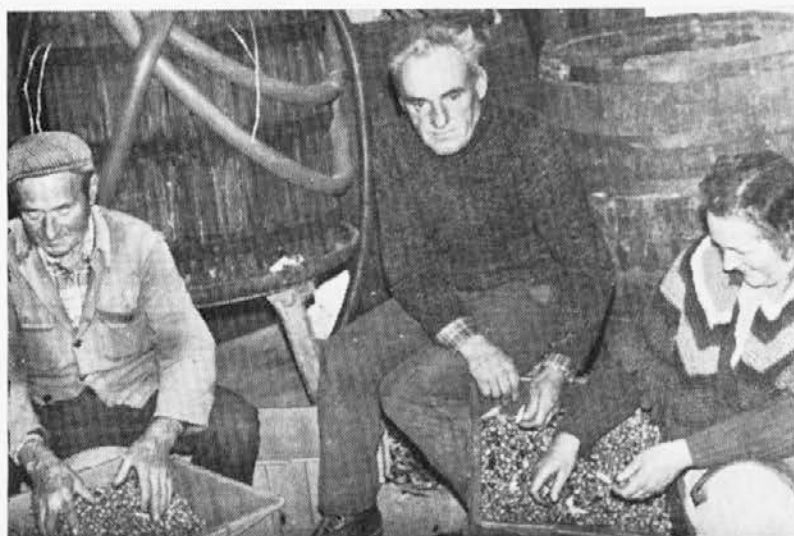
O kooperaciji smo izvedeli ne-
koliko manj, kar je verjetno po-
sledica kratkega obstoja enote
kooperacije.

Tudi na vprašanje o tem, kaj
misli o starostnem, pokojninskem
in zdravstvenem zavarovanju
kmetov, nisem dobila pravega
odgovora. Morda tudi tu stvari
še niso tako utečene, kot bi mo-
rale biti.

Za konec pa moram poudariti,
da se naša družba močno ukvar-
ja z družbenim položajem kme-
ta s tem, kako bi ga približala
delovnim in življenjskim razme-
ram delavca.

Ta prizadevanja potrjuje tudi
11. seja CK ZKS, na kateri so
razpravljali o uresničevanju na-
log ZK v zvezi z razvojem ter
socialistično preobrazbo kmetij-
stva in gozdarstva. Veliko je bi-
lo govora o dosedanjem uresni-
čevanju kmetijske politike in o
načrtih na tem področju.

Pogovor vodila
Majda VLACIČ

Družina GRBEC pri prebiranju oliv tozda »Kmetijska proizvodnja«

ne združitve s Kmetijsko zadru-
go Lucija v okviru DO »Droge«.

Za pogovor s tov. Linom sem
se zmenila nekoliko kasneje, ker
je podnevi na kmetiji vedno ve-
liko dela.

Ko sem stopila v urejeno klet,
sem v njej našla družino GRBEC
pri prebiranju oliv, ki so jih čez
dan obrali. Medtem ko so drugi
nemotno nadaljevali z delom,
sem se pogovorila s tov. Linom.

**NAŠ GLAS: Tov. Lino, KOLIKO
zemlje posedujeta, KOLIKO JE
imate v zakupu in KAKŠNA JE
TA ZEMLJA?**

»Imamo 12 ha lastne zemlje in
1 ha zemlje v zakupu. Nekaj je
gozda in pašnikov, preostali del
pa je obdelovalna zemlja na ka-
teri gojimo vse vrste zelenjave
(peteršilj, korenček, radič, para-
dižnik), pšenico, koruzo, krom-
pir in drugo za lastne potrebe in
potrebe kooperacije.

V teh 12 ha je vključen tudi
vinograd s 4000 trtami, tako da
pridelamo letno tudi 80 hl vina.«

**NAŠ GLAS: Bili ste dolgoletni so-
delavec KZ Izola, sedaj na sode-
lujete v kooperaciji TOZD »Ži-
vila«. KAJ LAHKO REČETE O
PREDNOSTIH KOOPERACIJE
OZ. NJENIH POMANKLJIVO-
STIH?**

»Glede na kratek obstoj te DE
v okviru TOZD »Živila« uspehov
še ne vidimo in zato bi lahko
govorili pretežno o pomanjklji-

Upamo pa, da bo v bodoče
lažje, da bodo kooperantske po-
godbe realne in da bomo naše
pridelke tudi prodali.«

**NAŠ GLAS: IMATE MORDA TU-
DI KAJ ŽIVINE?**

»Da, imamo 4 glave živine od
tega 2 kravi molznici, ki dajeta
skupaj po 25 l mleka na dan. To
mleko odkupuje DO AGRARIA.
Cena mleka je določena glede
na stopnjo maščobe v mleku.

V informaciji naj navedem po-
datek, da za 1 l mleka, ki vsebu-
je 4,2 odstotka maščobe, dobimo
10,00 din. Pri nas se zbira mle-
ko iz vseh okoliških vasi nato
pa ga prevzame vozilo DO AG-
RARIA.«

**NAŠ GLAS: KAKO JE S KRMO
za živino?**

»Do sedaj smo od DO DROGA
dobili deteljo od DO AGRARIA
pa otrobe, toda semo za krave
molznice. Pojimo pa se, da krme
od DO DROGE ne bomo več do-
bili, ali vsaj ne v takih koli-
činah, ker so delavci TOZD kme-
tijsko proizvodnja na površinah,
kjer je bila posejana detelja, po-
sadili hruške.

**NAŠ GLAS: Pravkar smo vas na-
šli pri prebiranju oliv. SO TO
VAŠE OLIVE?**

»Naše smo že obrali in preči-
stili. To na smo vzeli za obiranje
od TOZD »Kmetijska proizvod-

Sodelovanje med občinami

Skupščina občine Ormož je
sprejela program o dolgoročnem
sodelovanju z občinami Pucare-
vo, Split, Mostar, Subotica, Kra-
gujevac, Vrnjačka Banja in Ve-
lenje.

Gospodarsko sodelovanje med
navedenimi občinami naj bi za-
jemalo ustvarjanje možnosti za
samoupravno sporazumevanje o
združevanju dela in sredstev, o
pridobivanju skupnega prihodka
in dohodka ter izmenjavi mate-
rialnih dobrin, ki so zanimive
za sodelujoče organizacije zdru-
ženega dela omenjenih občin.

Nosilke gospodarskega sode-
lovanja so gospodarske organiza-
cije ormoške občine: SLOVIN —
kmetijski kombinat Ormož, DRO-
GA Portorož — TOZD »Gosad«
Središče ob Dravi, Tovarna »Jo-
že Kerenčič« Ormož, IGP Ormož
in Tovarna sladkorja Ormož.

Gospodarsko sodelovanje teh
organizacij s sorodnimi proiz-
vodnimi in trgovskimi organiza-
cijami po vsej domovini poteka
večinoma na osnovi poslovnega
sodelovanja.

Tovarna »Jože Kerenčič« iz Or-
moža je ob sovlaganju gospodar-
stva občine Titova Korenica

zgradila novo Tovarno za pre-
delavo plastičnih mas »LIKA-
PLAST« v Udbinah v občini Ti-
tova Korenica. Tovarna uspešno
obratuje od novembra lani in za-
posluje 120 delavcev.

Tovarno sladkorja v Ormožu
je ob sovlaganju ustanovilo 26
OZD in KZ, pridelovalk sladkor-
ne pese, 36 OZD velikih porab-
nic sladkorja (živilska industri-
ja) in 65 OZD velikih odjemalcev
sladkorja (trgovske organizaci-
je). Tovarna uspešno obratuje,
ni pa še uspešno rešen problem
pridelovanja zadostnih količin

iz Občana št. 24

NA TRGATVI

Bliža se dan ko grozdje zori
sonce greje vino dobilo bo moči,
delovna ekipa že je zbrana
grozdje bo obrala

sodčke sem opral
da vince not bom dal.

Le korajžno naprej
grozdje nič mi ne jej,
le zažvižgaj in zapoj
ker to grozdje ni zastoj.

Grozdje smo obrali
kam ga bomo dali,
dali bomo ga v klet
in takoj začeli bomo mlet.

Grozdje bomo prešali
vince sladko teklo bo;
da, vince letos dobro bo
ker v njem vode ne bo.

Gospodar letos je vesel
takega vinca še ni imel,
če bo prav za Martin
iz sodčka tekla bo nov vin.

Feliks Jereb

Feliks Jereb

PRIPRAVE NA VOLITVE

V marcu 1982 poteče štiriletni mandat vsem občinskim skupščinam, skupščinam posebnih družbenopolitičnih skupnosti (n. pr. skupščina skupnosti občin Izola, Koper in Piran), republiškim skupščinam in skupščini SFRJ. Prav tako poteče mandat skupščinam samoupravnih interesnih skupnosti, in to: za vzgojo in izobraževanje, kulturo, raziskovanje, zdravstvo, socialno skrbstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zaposlovanje, stanovanjskim skupnostim, skupnostim za socialno varstvo, telesno kulturo, otroško varstvo ter skupnostim za prosveto in kulturo pripadnikov italijanske in madžarske narodnosti.

Na volitvah bomo v temeljnih organizacijah in skupnostih volili nove delegacije v zboru združenega dela in zboru krajevnih skupnosti ter nove posebne, združene ali splošne delegacije v zboru uporabnikov ali zboru izvajalcev SIS. Volili bomo tudi nove delegate v družbenopolitični zbor. Katere delegacije volimo, koliko delegatov štejejo ipd. je predpisano v statutih TOZD oz. KS. Delegacij ne volijo v temeljnih organizacijah in skupnostih, ki štejejo manj kot 30 zaposlenih, tu opravljajo funkcijo delegacije vsi zaposleni.

V pripravah na volitve so koordinacijski odbori za kadrovska vprašanja in volitve ter politično-izvršilni organi organizacij SZDL in Zveze sindikatov v novembru zaključili evidentiranje možnih kandidatov za delegate v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti in SIS ter nosilce vodilnih in samoupravnih funkcij. Pobude za evidentiranje so bile obravnavane na zborih delovnih ljudi oziroma zborih občanov ali pa na sestankih članov osnovne organizacije Zveze sindikatov oziroma na sestankih krajevnih organizacij SZDL.

V letošnjem letu smo v vseh TOZD in KS, občinah in republikah uvedli enotno evidenco evidentiranih možnih kandidatov, v katero smo zajeli vse evidentirane za volitve leta 1974 in 1978 ter novo evidentirane. V postopku evidentiranja so bili evidentirani tudi možni kandidati za člane samoupravnih organov, člane organov družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in društev.

Možne kandidate smo evidentirali brez njihove predhodne privolitve, ker je evidentiranje družbeno priznanje za njihovo delo in prizadevanje. Kandidiranje pa lahko opravimo le ob soglasju s predlaganim kandidatom.

Pri kandidiranju bomo morali upoštevati določila zakona o volitvah in delegiranju v skupščine, po katerem nihče ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen za člana iste delegacije v temeljni samoupravni organizaciji oziroma skupnosti.

Ko smo posamezne možne kandidate evidentirali tako v TOZD kot v KS, se je potrebno v postopku kandidiranja dogovoriti, kje bomo posameznika kandidirali.

Predkandidacijski postopki se bodo v TOZD in KS pričeli s sejami izvršilnih odborov osnov-

nih organizacij Zveze sindikatov in sejami predsedstev krajevnih konferenc SZDL, na katerih bodo sprejeli sklepe o sklicu temeljnih kandidacijskih konferenc in izoblikovali predloge možnih kandidatov za člane delegacij za skupščine občin in skupščine SIS. Predlogi možnih kandidatov bodo posredovani v obravnavo in dopolnitev zborom delovnih ljudi oziroma občanov, delavskim svetom in vodstvom družbenopolitičnih organizacij.

Na sejah bodo obravnavali tudi možne kandidate iz TOZD in KS za nosilce delegatskih in vodilnih funkcij v občinah, posebni družbenopolitični skupnosti, republikah in federaciji.

Predkandidacijski postopki se bodo v občinah in republikah pričeli s sejami predsedstev občinskih oziroma republiške konferenc SZDL in skupnimi sejami občinskih oziroma republiškega sveta ZS in občinskih oziroma republiške konferenc SZDL.

V kandidacijskem postopku se za vsako temeljno samoupravno organizacijo oziroma skupnost skliče temeljna kandidacijska konferenca. V občinah se skličejo občinske, v republikah pa re-

publiška kandidacijska konferenca.

Na sejah temeljnih kandidacijskih konferenc, ki bodo izvedene do 10. februarja, bodo določene kandidatne liste za člane delegacij za skupščine DPS in skupščine SIS. Na teh sejah bodo obravnavani tudi predlogi kandidatov za delegate družbenopolitičnega zbora občinske skupščine, ki ga določi občinska konferenca SZDL, in predlogi možnih kandidatov za delegatske in vodilne funkcije v skupščini občine in skupščinskih SIS ter seznam evidentiranih možnih kandidatov za Zvezni zbor in zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ, za predsednika in člane Predsedstva SRS ter možne kandidate za nosilce delegatskih in vodilnih funkcij v republikah.

Do 20. februarja bodo občinske konferenc SZDL določile liste kandidatov za delegate DPZ skupščine občine, občinske kandidacijske konference pa obravnavale, uskladile in sprejele predlog kandidatov za opravljane delegatskih in vodilnih funkcij v občinski skupščini in skupščinah SIS in določile kandidata

za predsednika izvršnega sveta SO.

Volitve bodo med 10. in 14. marcem 1982.

Prve seje novoizvoljenih delegacij ter konferenc delegacij bodo do 18. marca. Na teh sejah bodo določili delegate za drugo sejo občinske kandidacijske konference, ki bo tudi prva seja zborov občinske skupščine.

Prve seje skupin delegatov za delegiranje delegatov v zbor skupščine SRS bodo do konca aprila.

Prve seje vseh zborov skupščine SRS in skupščine SFRJ bodo v maju. Skupščine SIS bodo sklicane skladno s samoupravnimi akti SIS.

Do volitve, na katerih bomo za naslednja štiri leta izvolili delegate, nas loči le še nekaj mesecev. V tem času moramo opraviti najvažnejše. Izbrati in kandidirati moramo tiste sodelavce in sokrajane, ki uživajo naš ugled in zaupanje, da bodo dejanski zastopnik izvršnih interesov delovnih ljudi in občanov, ki bodo sposobni na podlagi meril in pooblastil te interese širše usklajevati in povezovati in ki bodo neomajni pri izvajanju sprejetih dogovorov in obveznosti na področju uresničevanja politike ekonomske stabilizacije in planskih nalog.

KOVŠCA A.

Dograditev obratov TOZD „Začimba“

Leta 1979 smo v TOZD »Začimba« izdelali investicijski program za rekonstrukcijo in dograditev obratov TOZD v Seči. Izvedba programa je bila predvidena v dveh fazah. V prvi fazi naj bi zgradili objekte ter jih opremili le z najnujnejšo opremo, v drugi fazi pa bi povečali kapacitete proizvodnje filter čajev in mešanic začimb. Pospeševali bi predvsem proizvodnjo mešanic začimb tako za industrijo kot za gospodinjstva in družbeno prehrano. Za to odločitev smo se delavci Začimbe opredelili zaradi spremenjenih tržnih razmer, predvsem tistih na nabavnem tržišču; po letu 1977 se je namreč bliskovito rast proizvodnje in prodaje kave ustavila. Zaradi tega smo se usmerili na področje mešanic začimb za industrijo, kjer smo že

precej presegli predvidene rezultate. S predvidenimi vlaganji v to proizvodnjo pa jih bomo še izboljšali. Nameravamo povečati tudi proizvodnjo filter čajev, ker obstaja možnost izvoza le-teh. To možnost potrjujejo že sedanji izvozni rezultati, pa čeprav smo šele pri prvih poizkusih izvoza (izvoz v letu 1980 v Belgijo, Italijo, Kanado, Avstralijo). Potrjujejo pa jo tudi ocene znanih izvoznih delovnih organizacij, s katerimi smo navezali stike.

Zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja in s tem znanih investicijskih omejitev, pa smo prisiljeni graditi le z lastnimi sredstvi.

Prvo fazo investicije smo zato še skróčili tako, da bomo zgradili samo najnujnejše, to je štirietažni objekt pakirnice začimb s sanitarijami in garderobami

ter objekt za sterilizacijo začimb. Kljub tako skróčenemu programu ta faza sama zase predstavlja zaključeno tehnološko in ekonomsko celoto ter ustreza kriterijem družbenega dogovora o razvoju SRS v obdobju 1981—1985. Obenem pa z gradnjo po tako razdeljenih fazah končni cilj, ki smo si ga zastavili v srednjeročnem programu razvoja TOZD »Začimba«, ostaja nespremenjen in dosegljiv. Tako lahko upamo, da bomo srednjeročni način razvoja TOZD uresničili, pa čeprav z majhnimi koraki.

Z investicijskimi vlaganji, ki so v teku, bomo dosegli naslednje učinke:

S predstavljajo komor za sterilizacijo začimb v nove prostore bomo zagotovili bistveno večjo varnost in omogočili za 50 % večjo izkoriščenost komor.

Z izgradnjo centralnega sanitarnega vozla (stranišča, garderobe, tuši) bomo bistveno izboljšali kakovost izdelkov s stališča higienske neoporečnosti.

Zmanjšali bomo stroške prevoza na relaciji Portorož — Seča, ker v skladišču soli koristimo 1500 m² skladiščnega prostora.

Zmanjšale se bodo transportne poti pri proizvodnji začimb zaradi preselitve obstoječih pakirnih strojev v novi objekt, ki je lociran ob objektu za predelavo začimb.

S stališča varstva okolja zagotavlja nameravana investicija tudi manjše onesnaževanje okolja zaradi predvidene priključitve fekalne kanalizacije TOZD »Začimba« na centralni kanalizacijski sistem Portorož — Piran, s čimer ne bomo več onesnaževali Jernejevega kanala.

DOGRADITEV OBRATOV TOZD »Začimba« — pakirnica začimb in sterilizacija

(Nadaljevanje na 6. strani)

DAN JLA — 22. december

22. decembra je minilo 40 let, kar je bila v malem bosanskem mestu Rudu ustanovljena Prva proletarska brigada, brigada sestavljena iz najboljših sinov naše domovine, sinov vseh narodnosti, Srbov, Hrvatov, Makedoncev, Slovencev, Čehov, Slovakov, Albanecv itd.

Ko je tov. Tito sprejel sklep o ustanovitvi Prve proletarske brigade, je izhajal predvsem iz vojno politične situacije v deželi in možnosti nadaljnega razvoja osvobodilnega boja in revolucije. Pri raziskavi možne organizacije oboroženih sil, ki bi najbolj ustrezale potrebam osvobodilnega boja in revolucije, je tov. Tito že poleti 1941 napisal, da »bodo pri velikih operacijah po potrebi iz več partizanskih odredov nastajale velike vojaške enote«. Potemtakem zamisel o ustanovitvi prve proletarske brigade ni nastala le kot rezultat razmerja sil, temveč je nastala kot ocena tega razmerja sil in razvoja osvobodilnega boja in revolucije v celoti.

In če se sedaj spomnimo Titovih besed približno dve leti kasneje, ko je na II. kongresu AVNOJ rekel: Smelo smem trditi, da je ustvarjanje ljudske vojske v takih razmerah, v kakršnih je nastala naša, edinstven primer v zgodovini. Iz golorokih partizanskih odredov, brez tovarn orožja in streliva, brez skladišč in raznih vojaških rezerv, brez kakršnekoli pomoči od katerekoli strani, je nastala armada, ki je štela skoraj četr milijona ljudi, vendar ne v mirnem obdobju, temveč v obdobju najsilovitejše in najbolj krvavega boja, ki so ga kadarkoli bili jugoslovanski narodi. Ze iz podanega izhaja daljnovidnost vrhovnega komandanta in njegova trdna vera za cilje oboroženega boja in socialistične revolucije. Uresničevanje zamisli KPJ in tovariša Tita, da bi bilo z vstajo zajeto celotno območje države in vsi naši narodi, je seveda narekovalo različne organizacijske oblike prvih vojaških formacij, pač prilagojene razmeram na določenem področju. V začetku vstaje so se pojavljale različne vrste teritorialnih sil, ki so povečini delovale samo na določenem teritoriju, to so bile predvsem udarne in gverilske skupine, kasneje čete, odredi itd. V mestih in industrijskih krajih pa so se, glede na okoliščine, ki so vladale, organizirale razne diverzantske in sabotažne skupine. Poglavito pri vsem tem je bilo, da se je ljudstvo hotelo bojevati, da je poznalo cilje oboroženega boja in da se je bojevalo. Zato se je relativno hitro uresničil glavni smoter narodnoosvobodilnega boja, tj. da se na najširši osnovi in na ozemlju celotne države ustanovi kar največ enot različne sestave in različne moči, da bi se tako čimveč ljudstva vključilo v oborožen boj in z borbo prišlo do čimveč orožja, s tem pa se tudi prekalilo v boju. Rezultat tega pa je bil to, da je bilo ob koncu leta 1941 »pokrito« z oboroženimi akcijami že več kot 100.000 km² teritorija države. Po posvetu v Stolicah in ko je bilo v nekaterih krajih države že formirano osvobojeno ozemlje, je bilo potrebno sprejeti in utrditi nove organizacijske oblike vojaške organizacije. Zato je bilo v Stolicah odločeno, da

se v vsej državi sprejme enotna formacija, t.j. partizanski odred, istočasno je bilo tudi odločeno, da se imena gverilec, upornik itd. zamenjajo z enotnim imenom partizan.

Izkušnje iz bojev v vseh krajih države so pokazale, da je potrebno vstajo organizirati v sirino in da je potrebno izboljševati tudi kvaliteto oboroženih sil. Zato je bilo nujno formirati

Na drugem zasedanju AVNOJ je Vrhovni komandant NOV in POJ Josip BROZ-TITO podal referat »Razvoj osvobodilne borbe narodov Jugoslavije v zvezi z mednarodnimi dogodki

večje in višje formacije, kot so partizanski odredi. Z ustanavljanjem brigad, ter pozneje divizij in korpusov, je narodnoosvobodilni boj dosegel višjo obliko organizacijske stopnje, no kljub temu se je nadaljevalo organiziranje partizanskih odredov in drugih oblik teritorialnih enot, tako, da so na osnovi tega nastale tri vrste oboroženih sil naše revolucije in sicer:

a) operativne sile — brigade, divizije in korpusi, b) partizanski odredi, c) zaledni organi — poveljstva vojaških območij, poveljstva mest itd.

Pomembno vlogo v enotah narodnoosvobodilne vojske so imele tudi organizacije KPJ, SKOJ in združene zveze antifašistične mladine Jugoslavije (ZZAMJ). Organiziranost partije in SKOJ se je ujemala z vojaško strukturo, tako da so bile v četah celice, v bataljonih biroji itd. Med revolucijo so se oblikovali tudi novi odnosi, ki so se kazali predvsem v tem, da je vsak udeleženec revolucije imel pravico in dolžnost aktivno sodelovati pri vseh vprašanjih, ki so bila pomembna za boj. Nosilci teh procesov so bili komunisti, ki so s tem krepili tovarštvo, disciplino in odgovornost. Na teh temeljih so se gradili vojaški kolektivi, ki so bili nenadomestljiv dejavnik pri vzgoji človeka.

Naša koncepcija SLO ima globoke korenine v zro ovini naših narodov, posebno pa v narodnoosvobodilnem boju. Kadar govorimo o organiziranju in vodstvu sistema splošne ljudske obrambe,

praviloma mislimo na sistem splošnega ljudskega odpora. S sistemom splošnega ljudskega odpora, oziroma obrambe so mišljene vse sile, dejavnosti in sredstva namenjena za splošno ljudsko obrambo, kot tudi tisti dejavniki družbe, ki so udeleženi pri njihovem organiziranju in pripravah. Sistem splošnega ljudskega odpora obsega: a) oborožen boj, b) raznovrstne oblike nujenja odpora izven oboroženih sil, c) zaščito in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin (civilna zaščita), d) proizvodne in druge dejavnosti, pomembne za narodno obrambo. Izhajajoč iz neodtujljive pravice

Obrambne potrebe narekujejo vsebino in obseg nalog na področju proizvodnje in družbenih dejavnosti, kar je predpisano z Zakonom o narodni obrambi. Ravno tako se pripravljajo, da bi tudi v vojni nadaljevale s svojo aktivnostjo, za kar si zagotavljajo materialne pogoje, predvidijo potrebne organizacijske ukrepe in usposablajo svoje ljudi za delo, obrambo in zaščito. Potrebno je, in za to imamo vse pogoje, da se morebitnemu napadalcu postavimo po robu kot organizirana in za boj pripravljena družba, kot družba, ki je sposobna maksimalno angažirati vse svoje človeške in materialne možnosti pri lastni obrambi, zato ima vsaka od navedenih dolžnosti občanov in delovnih organizacij svoje globoko opravico. Z določitvijo teh obveznosti, nas je naša družba napravila enakopravne, saj bo vsak izmed nas v obrambi sodeloval po svojih močeh.

Zato moramo težiti k temu, da bi z raznovrstnimi oblikami obrambnega in samozaščitnega organiziranja zajeli dejansko vse delovne ljudi v vsaki temeljni organizaciji združenega dela in delovni organizaciji. Prizadevati si moramo za to, da bi ustvarili enotno samozaščitno obrambno organizacijo in mehanizem v akciji, ki bo obsegal vse oblike organiziranja (od organov delavske kontrole, službo za zavarovanje in zaščito, enote TO, organizacije civilne zaščite, služba za obveščanje in alarmiranje) in ki bo trajno preprečeval vse družbeno škodljive dejavnosti v svojih okoljih ter hkrati učinkovito deloval ob neposredno ogroženosti zaradi kakršnekoli nevarnosti za ljudi, njihove pravice in odnose ali za materialne dobrine idr., do katerih bi utegnili priti v miru, zlasti pa še v vojnih razmerah.

Naš sistem splošnega ljudskega odpora varuje vse narode in narodnosti SFRJ pred morebitno agresijo, in je zato organizacijsko in politično enoten ter se razvija enotno in skladno s koncepcijo o obrambi SFRJ.

Luciano Mišok

DOGRADITEV OBRATOV TOZD »ZACIMBA«

(Nadaljevanje s 5. strani)

Predvidevamo, da bodo gradbena in obrtniška dela za sanitarni in proizvodni del objekta končana v aprilu 1982, ko bomo lahko tudi preselili pakirne stroje za začimbe v novi objekt.

Prostore, ki jih bomo sicer zgradili, pa jih ne bomo potrebovali, dokler ne bomo nabavili nove opreme, bomo odstopili potrebam področja IPR, kar bo omogočilo bolj koordinirano delo tega pomembnega področja DSSS, ki je zdaj razbito v 7 različnih objektih od Izole do Seče. Za ureditev teh prostorov predvidevamo združevanje sredstev vseh TOZD »DROGE«.

Kljub temu, da bodo ti prostori po večini pisarne, pa tega dela investicije ne moremo obravnavati kot investicije v gospodarstvo, saj so delovne enote marketing, usmerjanje poslovanja, razvoj, organizacija, investicije itd. še kako vezane na proizvodnjo in jih moramo obravnavati kot neločljivi del proizvodnje same.

Miran Petrinja

Delovne organizacije imajo samoupravno pravico in dolžnost sodelovati v obrambi države.

O poslovnem uspehu DO v SOZD HP

V osnutku resolucije o politiki družbenega plana SR Slovenije za leto 1982 je izražena ocena gospodarskih gibanj v letošnjem letu. Kakor že pred tem, je tudi tokrat obveljala ocena, da na nekaterih področjih odstopamo od planiranih nalog, le da se je situacija glede na zunanjo politiko in ekonomske razmere v svetu še mnogo bolj zaostrila, saj skozi njo prihaja do izraza skrb naše države za zmanjšanje velikega deviznega primanjkljaja. Bitka za to, predvsem v zadnji polovici tega leta, polni stolpce dnevnega časopisa tako, da so vse naše samoupravne, politične in poslovne strukture angažirane na reševanju tega problema. Problem je res, vendar ta problem in angažiranost lahko zamegli drugega, ki pa je v bitki za ekonomsko stabilizacijo pomembnejši: višja produktivnost, višji dohodek, bitka za neodvisnost uvoza, posebno na področju surovinskih osnov in podobno.

Pristop k reševanju zgočega problema skuša nakazati resolucija za l. 1982, vendar je treba sprejeti ustrezne ukrepe v vsaki celici gospodarsko političnega življenja in jih upoštevati pri sestavi planskih dokumentov za leto 1982.

Zbirni periodični obračun DO za SOZD hp za obdobje januar — september 1981 izkazuje glede na podane rezultate ugodno sliko:

1. Celotni prihodek se je na nivoju SOZD povečal za 33 odstotkov:

	%
— Droga	27
— Kolinska	36
— Medex	44
— Piv. Laško	44
— Talis	47
— Univit	23

2. Porabljena sredstva so se na nivoju SOZD povečala za 30 odstotkov:

	%
— Droga	22
— Kolinska	34
— Medex	50
— Piv. Laško	45
— Talis	41
— Univit	20

3. Dohodek se je na nivoju SOZD povečal za 42 odstotkov:

	%
— Droga	45
— Kolinska	38
— Medex	30
— Piv. Laško	39
— Talis	65
— Univit	38

4. Čisti dohodek pa se je na nivoju SOZD hp povečal za 37 odstotkov:

	%
— Droga	30
— Kolinska	38
— Medex	30
— Piv. Laško	33
— Talis	70
— Univit	38

Žal pa je sorazmerno ugodna slika bolj rezultat prizadevanja pri spreminjanju cen posameznih artiklov, kot plod dela in

produktivnosti in večje proizvodnje. Tipični znaki, da nismo začeli in dobili bitko proti inflaciji. Seveda se lahko ponašamo z uspešnimi finančnimi rezultati, toda če bodo le-ti nastajali vedno le na ta način, da bomo nosili prošnje — vsi surovinarji in predelovalci na urad za cene in na ta način ustvarili dohodek, eni in drugi.

Porabljena sredstva so porasla za 30 odstotkov, v strukturi celotnega prihodka to znaša skoraj 72 odstotkov. V primerjavi s preteklim letom so v strukturi porabljena sredstva padla. Vzrok zmanjšanja porabe porabljenih sredstev so omenjeni izdatki po zakonu, oziroma družbenem dogovoru, saj so izdatki za reklamo in propagando padli na indeks 90, povračila za prevozne stroške v državi na indeks 88, vsi ostali omejeni izdatki, pa so se držali predpisanih stopenj.

Vse ostale strukture porabljenih sredstev, n.p. porabljeni material, posebno pa porabljena energija, transportne storitve, druge proizvodne storitve, druge neproizvodne storitve ali drugi materialni stroški pa so porasli in se indeksi gibljejo med 150 do

180, dokaz, da so uvodno povedane trditve o povišanih cenah resnične in da na ta način ne bomo dobili bitke z inflacijo.

Dohodek, kot posledica porabljenih sredstev glede na omejene izdatke, je znašal v devetih mesecih tega leta na nivoju SOZD 1.908.113.597,25 din in je za 42 odstotkov večji od lanskoletnega. Seveda bo šele zaključni račun za to leto pokazal realnost navedenega indeksa. Prav gotovo bo nekoliko nižji, saj imamo v sestavi SOZD dve delovni organizaciji izrazito sezonske proizvodnje in prodaje, poleg tega pa niso dokončno obračunani še določeni stroški za nabavo surovin (deviznega ali dinarskega porekla), ki bodo v zaključnem računu vplivali na indeks.

Prispevki in davki, ki bremene dohodek, izkazujejo za prvih devet mesecev indekse od 66 do 194. Razporejen dohodek je bil za 53 odstotka večji v teh mesecih kot lani ob tem času.

Čisti dohodek je v SOZD znašal za to obdobje 1.217.223.531,81 din. Porast napram lanskemu enakemu obdobju znaša 37 odstotkov. Če je v prejšnjih letih

v strukturi čistega dohodka levji delež pripadal izrazito osebnim dohodkom, se je v tem primeru to spremenilo. V letošnjem letu je bilo le 53 odstotkov sredstev čistega dohodka namenjeno bruto osebnim dohodkom, pa čeprav so se le-ti povečali v masi za 25 odstotkov, neto izplačani za 32 odstotkov, povprečni na delavca pa za 31 odstotkov. Povprečni OD v SOZD hp znaša torej 10.488,36 din.

Del čistega dohodka, namenjenega poslovnemu skladu, predstavlja v denarju 436.602.545,64 din in je za 86 odstotkov višji od enakega razdobja lani. S sredstvi amortizacije bi lahko bila to solidna osnova za vsako primereno akcijo na področju razširjene reprodukcije.

Razveseljivo je pokritje izgube v hp Talisu, ki je bila še tako očitna ob prvem polletju. Manjšo izgubo v enem izmed TOZD izkazuje hp Droga.

Podrobnosti svojega poslovanja so znana vsaki izmed delovnih organizacij posebej in jih v tem komentarju ne navajamo. Priložni pa so tabelarni uspehi članice SOZD in podani na vpogled vsem članom KPO, članom kreditnega odbora, posebni finančni službi, samoupravni delavski kontroli SOZD in članom komisije za plan.

Ribarnica v Ljubljani obnovljena

V TOZD »Delamaris« imamo v okviru DE Nabava in prodaja rib organizirano maloprodajno mrežo za prodajo sveže in zmrznjene ribe preko ribarnic in ambulante prodaje s kombiji po terenu. Lastnih ribarnic imamo 13 (Ljubljana, Kranj, Postojna, Sežana, Idrija, Tolmin, Nova Gorica, Ajdovščina, Koper, Izola, Piran, Lucija in Pula) ter 11 kombijev. Skoraj vse ribarnice so v zelo slabem stanju, saj nismo za njihov razvoj vlagali dovolj sredstev, zahteve sanitarnih in veterinarskih inšpekcij pa so vedno bolj stroge. Zato moramo razmišljati o obnovi ribarnic, saj bomo s tem lahko tudi popestrili in izboljšali prodajo svežih in zmrznjenih rib. Do danes smo sodobno uredili ribarnico v Novi Gorici (v letu 1978), zadovoljivo lahko ocenimo tudi ribarnico v Tolminu, v novembru smo začeli z obnovo ribarnice v Puli, kjer se obnavlja celotna mestna tržnica, prav tako v novembru pa smo odprli obnovljeno in sodobno urejeno ribarnico v Ljubljani.

Načrti za obnovo ribarnice v Ljubljani so bili narejeni že konec leta 1979. Vrednost obnove je bila ocenjena na okrog 3.000.000 din. Z deli pa so izvajalci začeli šele letos februarja. Prodajo rib smo začasno uredili v improvizirani baraki pred vhodom v ribarnico, saj smo računali, da bodo obnovitvena dela končana najkasneje v treh mesecih. Toda dela so se vlekla v nedogled.

Najprej so zavlekli z delom izvajalci gradbenih del, nato so nastopile težave z izvajalci montažnih del. Vsa dela so bila končana v novembru in 17. 11. je bil opravljen strokovni ogled, naslednji dan pa smo prodajo preselili v nove prostore. Celot-

na investicija je danes vredna okrog 3.700.000 din, povečanje vrednosti investicije gre na račun podražitev in nekoliko povečanega obsega del.

Ribarnica v Ljubljani je opremljena s sodobno opremo, obnovljena je zidana hladilna komora za svežo ribo, montirani sta dve montažni hladilni komori — ena za zmrznjeno ribo v velikosti 18 m³ in ena za svežo ribo ali hlajenje ribjih proizvodov v velikosti 9 m³.

V ribarnici so zaposleni: poslovodja Janez MARTINČIČ, pomočnik poslovodje in voznik kombija Ivan KEPIC ter štiri prodajalke Marija PULIN, Marija MARTINČIČ, Miroslava MRVAR in Anica ZDEŠAR.

Ribarnica v Ljubljani je naše najmočnejše prodajno mesto, saj

so v letu 1980 prodali 367 ton sveže in zmrznjene ribe v vrednosti skoraj 20 milijonov din, letos pa so do konca septembra prodali že več kot 313,5 ton sveže in zmrznjene ribe v vrednosti preko 21,5 milijonov dinarjev. Trend rasti prodaje rib je ravno v Ljubljani največji med vsemi ribarnicami, zato mislimo, da je bila obnova ribarnice nujno potrebna.

Upajmo, da bomo v bodoče lahko obnovili tudi druge ribarnice in odprli kakšno novo (načrtujemo nove ribarnice v Trbovljah, Mariboru in na Vrhniki), saj bomo edino na takšen način sposobni ponuditi našim prebivalcem čim več sveže in zmrznjene polpripravljene ribe.

Vladimir Lukežič

Takoj po otvoritvi obnovljene ribarnice 18. 11. 1981, smo naredili nekaj posnetkov

STATISTIKA NEPREVIDNOSTI

Promet je gospodarska panoga, ki povezuje vse veje gospodarskih in negospodarskih dejavnosti družbe. Primerjamo ga s krvnim obtokom v organizmu, kajti če zastane promet, se ustavi celotna proizvodnja. Družba se zaustavi in z njo vsi to-kovi, kar lahko pripelje do umiranja življenja.

Karl Marx je zapisal, da se od razvitosti prometa lahko meri kako je razvita naša družba. Seveda je on mislil na promet blaga oziroma končnih proizvodov med proizvajalci in porabniki. To pa je lahko uresničljivo samo z dobro organiziranim prometom, ki mora biti hiter in »dokončen«. Zakaj hiter in »do-

pripeljejo ulov v najbližjo luko. Od tam je potrebno svežo ribo pripeljati v hladilnico oz. v predelavo. Ker so dokončne količine ulova znane šele med 8. in 9. uro, se čas, ki je potreben za prevoz ribe, še podaljša. Za ulov ribe so značilna tudi velika količinska odstopanja in je zato zelo težko predvideti potrebne transportne kapacitete. Sveža riba je hitro pokvarljiv tovar in je potrebno z njo tudi ustrezno ravnati.

Zaradi značaja naše DO so transportni tokovi usmerjeni predvsem v odpremo. Transportni stroški predstavljajo vedno večji delež v ceni izdelka. Ti se lahko znižajo z boljšim izkoriš-

Ne glede na navedene ukrepe se na splošno stanje v cestnem prometu slabša in to je zaskrbljujoče. Vse to terja veliko več naporov in prizadevanj na pod-

ročju preventive in vzgoje ter varnosti in še zlasti varnostne kulture v cestnem prometu vseh udeležencev. To je širša družbena naloga, katero bi morali opraviti vsi družbeni dejavniki, katerih poslanstvo je skrbeti za varnost v cestnem prometu.

**Vodja DE TRANSPORT
Prelaz Marjan**

Del voznega parka TOZD Blagovni promet

končen»? Hiter zato, da je blago, ki ga uporabnik naroči pri njem tedaj, ko ga potrebuje, ob pravem času in »dokončen«, da ne glede na vrst prometa ali panoge prometa (morje, zrak, železnica, cesta) dobi uporabnik blago na mesto uporabe. Glede na takšno postavko morajo biti načrtovalci prometnih sredstev seznanjeni z vsemi podrobnostmi o potekanju proizvodnje blaga in distribucije, o lastnostih blaga itd., da bi lahko načrtovali prometna transportna sredstva in prevozne poti.

V okviru TOZD »Blagovni promet« deluje DE Transport, katere namen je čim bolj racionalno prepeljati tovar za potrebe HP »Droga« Portorož.

Kamione z oznako naše delovne organizacije lahko srečamo na vseh cestah domovine. DE Transport razpolaga s 66 tovornimi vozili in 9 prikolicami s skupno nosilnostjo 350 t. Vozila so razporejena v DG Izola, DG Portorož in po odpremnih skladiščih. Avtopark je raznovrsten, od malega kombija, ki nam vsako jutro pripelje toplo malico, pa do 25-tonskega avto-vlaka. Naši kamioni bodo prevozili 3,2 milijona km in na tej poti prepeljali 50,5 milijona ton tovora.

V sestavi tovora predstavljajo največjo postavko gotovi izdelki. Prevažajo se tudi surovine in embalaža za naše TOZD.

Posebne težave pa imamo pri prevozu sveže ribe. Ribiške ladje, katere lovijo na področju severnega Jadrana, vsako jutro

čanjem kapacitet (polne povratne vožnje, mešanje težkega in lahkega blaga), varčevanjem s potrošnim materialom (gorivo), boljšim vzdrževanjem vozil.

V zadnjih dveh letih smo skoraj popolnoma obnovili avtopark, v bodočnosti pa je naš osnovni cilj nabava tipiziranih vozil, kar naj bi občutno zmanjšalo stroške in probleme nabave rezervnih delov.

Le »pravilno notranjo organizacijo in varčevanjem na vseh področjih ter s tesnim sodelovanjem s prodajo in odpremo bomo dosegli svoj cilj — pravočasen in cenen prevoz naših izdelkov.

Po zbranih podatkih je bilo v tem obdobju 2829 kršiteljev prometnih predpisov predlaganih v upravno kazenski postopek sodnikom za prekrške.

Mandatno kaznovanih je bilo 28.462 kršiteljev na skupno denarno kazen 4.743.940 din.

Začasno je bilo odvzetih 438 voznikov dovoljenj, od katerih je bilo približno 2/3 zaradi vožnje pod vplivom alkohola in nepravilnega prehitavanja.

Iz prometa je bilo izločenih 896 vozil zaradi prepočasne vožnje oziroma oviranja cestnega prometa.

Izločenih je bilo tudi 568 vozil zaradi tehničnih okvar.

Na nepravilnosti je bilo opozorjenih 1793 udeležencev v cestnem prometu.

PREGLED

stanja prometne varnosti v cestnem prometu v devetmesečnem obdobju 1981

(za obalno-kraško območje)

Število prometnih nezgod	1980	1981	+—	%
— vseh prometnih nezgod od tega:	423	388	—35	—8,3
— s smrtnim izidom	27	32	+ 5	+18,5
— s telesnimi poškodbami	313	275	—38	—12,1
— z materialno škodo nad 20.000	51	64	+13	+25,5
— z materialno škodo do 20.000	32	17	—15	—46,9
Posledice:				
— število mrtvih	30	39	+ 9	+30,0
— težje poškodovanih	170	159	—11	— 6,5
— lažje poškodovanih	317	278	—39	—12,3
— materialna škoda v 1.000 din	15,270	20,972	+5,702	+37,3

Občina	Nezgode na 1000 prebiv.	Nezgode na km ceste	Število mot. vozil na enc. prom. nezg.
Piran	4,6	0,8	57,9
Izola	3,1	1,3	94,6
Koper	3,5	0,6	92,7
Sežana	5,5	0,3	63,1
Skupaj UNZ Koper	4,1	0,5	76,6

Smrtno poškodovani v prometnih nezgodah so bili naslednji prometni udeleženci:

	1980	1981
— vozniki osebnih avtomobilov	9	7
— sopotniki	10	16
— pešci	8	7
— traktoristi	—	2
— vozniki koles z motorjem	2	5
— vozniki motornih koles	1	2

Število prometnih nezgod:	1980	%	1981	%
— na magistralnih cestah	157	(37,1)	170	(43,8)
— na regionalnih cestah	102	(24,1)	72	(18,7)
— na lokalnih cestah	101	(23,9)	82	(21,1)
— na mestnih ulicah	63	(14,9)	64	(16,5)
— v naselju	244	(57,7)	190	(48,9)
— izven naselja	179	(42,3)	189	(51,5)

Vzroki prometnih nezgod:	1980	%	1981	%
— hitrost	141	(33,3)	118	(30,4)
— izsiljevanje prednosti	52	(12,3)	69	(17,8)
— alkohol	42	(9,8)	44	(11,3)
— nepravilno prehitavanje	46	(10,9)	31	(7,9)
— neprav. stran ali smer vožnje	41	(9,7)	37	(9,5)
— prekratka varnostna razdalja	16	(3,8)	12	(3,1)
— nepravilno srečevanje	12	(2,7)	5	(1,3)
— utrujenost — zaspanost	10	(2,4)	5	(1,3)
— okvara vozila	6	(1,3)	12	(3,2)
— slabo stanje ceste	2	(0,8)	3	(0,8)
— drugi vzroki	55	(13,0)	52	(13,4)
SKUPAJ	423	(100)	388	(100)

Najpogostejši povzročitelji prometnih nezgod so bili:

	1980	%	1981	%
— vozniki osebnih avtomobilov	287	(67,8)	237	(61,0)
— vozniki koles z motorjem	35	(8,3)	42	(10,8)
— vozniki tovornih avtomob.	24	(5,7)	35	(9,0)
— pešci	31	(7,3)	26	(6,7)
— vozniki motornih koles	25	(5,9)	18	(4,6)
— vozniki avtobusov	4	(0,9)	8	(2,0)
— kolesarji	3	(0,7)	5	(1,3)
— itd.				

Število prometnih nezgod z udeležbo otrok:

	1980	1981	+—
— udeleženci	13	7	—6
— povzročitelji	7	7	—
— smrtno poškodovani	1	—	—1
— težje poškodovani	7	7	—
— lažje poškodovani	13	8	—5

Trudimo se za izpolnitev plana

V septembru smo na seji OO ZK TOZD »Delamaris« obravnavali stanje v TOZD. Direktor TOZD tov. Evgen Ferluga nam je prikazal stanje ter ga podkrepil z nekaj podatki. Fizični plan proizvodnje nismo dosegli, saj smo namesto planiranih 66,7 % ustvarili samo 57,9 % planirane proizvodnje, torej 8,8 % manj ali drugače povedano — v zaostanku smo bili za en mesec proizvodnje. Izpad je nastal predvsem zaradi pomanjkanja surovine iz uvoza (skuše), ker je nismo dobili pravočasno, ter rezervnih delov za nekatere stroje, ki bi jih prav tako morali dobiti iz uvoza. Da bi kolikor toliko omilili izpad proizvodnje, je OOZK TOZD »Delamaris« sprejel sklep, da vodstvo TOZD izdela program, s katerim bi povečali proizvodnjo. Vodstvo TOZD je predlagalo DS, da bi delali še dodatnih šest sobot do konca leta. DS je predlog sprejel in v TOZD »Delamaris« smo v septembru delali dve dodatni soboti, v oktobru prav tako dve soboti, v planu sta še dve dodatni soboti v decembru. V novembru smo nato delali še dve soboti ter 1. 12. 1981 — na prazničen dan, na predlog direktorja TOZD. Te dneve smo delali vsi v proizvodnji, tudi delavci iz pisarn.

V septembru smo presegli planirano mesečno proizvodnjo za 11,9 %, v oktobru za 11,5 % ter v novembru celo za 21,2 %. Do

konca novembra smo tako ustvarili že 87,8 % planirane proizvodnje in smo pod planom (91,3 %) samo še za 3,5 %. Lahko pričakujemo, da bomo do konca leta uspeli izpolniti okrog 95 % planirane proizvodnje in tako omiliti velik izpad, ki se je pojavil po osmih mesecih proizvodnje.

Poudariti moramo, da smo cel november delali izključno za izvoz na konvertibilno področje (zahodne države), ker smo morali izpolniti pogodbe s kupci. Do sedaj smo izvozili že 21.100 kartonov (v kartonu je 100 kom

konzerv) sardin v olju, 4.200 kartonov sardin v omaki, 11.000 kartonov okroglih predjedi s sardelo in skušo, 20.000 kartonov predjedi Balcanaise s skušo in šuri ter 11.000 kartonov predjedi Picnic s fižolom.

Kljub velikim naporom vseh zaposlenih v TOZD »Delamaris«, plana izvoza ne bomo uspeli v celoti izpolniti. Planirali smo dohodek od izvoza okrog 7 milijonov dolarjev. Kot rečeno pa tega ne bomo uspeli v celoti realizirati zaradi izpada proizvodnje za izvoz v prvi polovici leta, ko ni bilo dovolj sardel.

O PRAZNIKI

Prazniki so mešanica dobrega in zla. Zlepa ni noben dan leta tako nasičen z obojim kakor prav prazničen dan. Zlomke vidi, kdo je bil prvi, ki je zastrupil človeštvo s prepričanjem, da je s prazniki povezano brezglavo tekanje po trgovinah, pririvanje po cestah in postajah, naporena prenašanje strašansko težkih mrež in čezmerno zapravljanje. Prav to zadnje je največje zlo, ki spremlja praznične dni. Ob zavesti, da bomo tri ali štiri dni prosti oziroma da ne bo mogoče v tem času prav ničesar kupiti, uprizorimo pravo pravcato vandalsko plenitev križem po trgovinah. Vsa družina ima nalogo nositi na kup jedi in pijače, kot bi se pripravljali na zimsko spanje. Pregarja nas namreč skrbi, da ne bi v nekaj dneh morda jedli malo slabše kot sicer in da se ne bi osramotili pred morebitnimi obiski; kajti tudi obiski so ena od nevspečnosti, ki neizogibno spremljajo praznike. Ponavadi takrat ugledamo na pragu predvsem tiste, katere najmanj pričakujemo in smo nanje že skorajda docela pozabili. Najsi bo že tako ali drugače — goste moramo postreči; pa ne samo s kavo, lepo vas prosim, saj so vendar prazniki! Zaženemo se v kuhinjsko omaro ali shrambo in v potu svojega obraza pripravljamo narezke, osvežilne pijače in drugo, da ne govorimo o tem, koliko muke nas je stalo pripravljanje prazničnega peciva.

In nato hvaležni gostje, ki so se z ozirom na praznično razpoloženje že doma krepko podprli, vzamejo komajda mrvico tega ali onega, ali pa se po sili nagačijo z dobrotami z naše mize in nas zatem čez kakšno uro s slabotnim glasom vprašajo, če morda nimamo pri roki malo sode bikarbone. Tudi najbolj škrti in negostoljubni osebkki so v prazničnih dneh zelo hvaležni svojim gostom, ako pojedjo vse, kar nagradijo prednje, saj morajo v nasprotnem primeru vse ostanke pogoltniti sami, kar neizogibno povzroča porast telesne teže, slabo prebavo, zoprni občutek prenasičenosti in sploh dokaj slabo vpliva na razpoloženje. Prav zato so dnevi po prazničnih časih, ko za teden ali dva pridejo bolj kot kdajkoli prej v poštev shujševalne kure, katere spremlja skesano razmišljanje o tem, kako grdo je preveč žreti. Obide nas spoznanje, da bi s polovičnimi stroški prav tako ne umrli od lakote in obenem se nam ježijo lasje, ko se domislimo, koliko dni je še do plače, saj smo olajšali družinsko blagajno za lepo število zelenih krpic. Kajti za praznike ni dovolj samo dobro jesti doma, treba si je privoščiti tudi skok v ta ali oni lokal (kot da je to prepovedano ob delavnikih!) ali pa se peljati na izlet, saj je tako zabavno voziti se naokrog v času, ko je večina avtomobilov na cestah; človek v kolonah ni osamljen in

Ker že od konca oktobra, preko celega novembra in še naprej proizvajamo izključno za izvoz, so nastale težave pri oskrbovanju domačega tržišča. Sedanja proizvodnja predjedi za izvoz temelji tudi na dejstvu, da smo dobili skuše iz uvoza namensko za izdelke za izvoz! Vprašanje proizvodnje predjedi s skušo za domači trg pa ostaja še naprej in razmišljati moramo o predjedeh na osnovi domače plave ribe.

Na koncu menim, da je prav, če pohvalimo vse zaposlene v TOZD »Delamaris«, še posebej pa neposredne proizvajalce za nesebičen trud in odrekanje prostemu času ob sicer prostih sobotah.

Vladimir Lukežič

sploh je cesta ob praznikih tako pestra in kratkočasna.

Z eno besedo — prazniki nikakor niso čas, ko si človek odpočije, ampak nas pogosto še bolj utrujajo kot drugi dnevi. Od nakupov, izdatkov, obiskov, ustvarjanja čim bolj prazničnega vzdušja in pa seveda od neizogibnih temeljitih čiščenj stanovanja in omar, smo na koncu tako izmognani, da bi nujno potrebovali še dan ali dva dopusta. Še najboljše bi bilo vse praznike enostavno prespati ali pa z zakonom določiti najvišjo mejo dovoljenih izdatkov za take dni, kakor tudi vse ostalo, kar naj bi smel človek v tem času početi. Tako bi bilo dobro počutje neokrnjeno, zaščiteno in zlahka dostopno vsakomur. Občani, razmislite malo o tem bistrem predlogu!

S. Požar

VARČUJMO Z ENERGIJO

V vsakem proizvodnem obratu in vsaki pisarni je mnogo možnosti, kako varčevati z energijo. Usmerite svojo pozornost tudi na naslednje:

- da delovni stroji ne tečejo po nepotrebnem;
- kolikokrat odpirate okna in vrata v zakurjenih prostorih;
- da so cevi za paro ali toplo vodo zatesnjene in izolirane;
- koliko praznih poti in praznih voženj naredite dnevno;
- kdaj je razsvetljava v zaprtih prostorih in izven njega popolnoma ali delno izključena, in da uporabljate takšno razsvetljava, ki je za posamezno delo najprimernejša;
- da je storilnost elektromotorjev pravilno izkoriščena;
- da napeljave komprimiranega zraka dobro tesnijo;
- da delovne prostore ogrevate po potrebi, to se pravi, temperatura okolja naj bo prilagojena na različna dela;
- ob polnjenju peči in manipulaciji v hladilnici imejte vrata odprta le toliko, kolikor je potrebno;
- da z vročih površin ne uhaaja draga toplota po nepotrebnem;
- kje bi lahko zmanjšali porabo tople vode;
- da so parne instalacije dobro zatesnjene in da kondenzna voda ne odteka v kanalizacijo;
- kje bi bilo mogoče odpadno toploto koristno izkoristiti, —itd.

D. F.

LEPO JE DELATI V TRGOVINI, če ni praznikov v bližini

OTROŠKA ANEKDOTA

Ko je bil Miran star tri leta, je šel s starši na dopust v planine. Na sprehodu po pašnikih so naleteli na čredo krav in Miran je hotel vedeti, kako pravzaprav krava daje mleko. Sledila je izčrpana razlaga o tem, čemu služi vime, kako telček tam sesa in kako pastir ali pastirica molzeta. Ko so se zvečer vračali mimo neke kmečke hiše, je Miran pokukal v hlev in prvič v življenju videl žensko pri molži. Ves navdušen nad odkritjem je tekel za starši, v njegovi glavicji pa se je razlaga o molži in telčkovem sesanju malce zapletla in njegovo poročilo se je glasilo takole:

»Tata! Mama! Videl sem teto, kako je sesala kravo!«

S. Požar

KADROVSKE VESTI

ZAPOSLENI DELAVCI OD 1. 1. DO 30. 9. 1981

TOZD ZACIMBA

PRišLI:

1. Majerić Ciril, SSI, 1. 1.
2. Ohnjec Franc, VSI, 1. 1. premešč. iz B. P.
3. Coprež Majda, NK, 16. 2.
4. Baruca Silvana, NK, 2. 3.
5. Barborić Danica, NK, 2. 3.
6. Breulj Agata, NK, 2. 3.
7. Ernestini Nadja, PK, 2. 3.
8. Kleva Jagoda, NK, 2. 3.
9. Premrl Marija, NK, 2. 3.
10. Ristić Milenko, NK, 12. 6.
11. Lužnik Iztok, KV, 1. 7.
12. Sinčić Vlado, VSI, 7. 7., vrnil iz JLA
13. Bojčić Zdravko, NK, 23. 7.
14. Grbec Valter, NK, 27. 7.
15. Batista Joško, KV, 23. 8.
16. Viler Valter, KV, 1. 9., vrnil iz JLA
17. Bonin Miran, SSI, 1. 9. premešč. iz DELAMARISA
18. Rubeša Fiorella, NK, 7. 9.

ODŠLI:

1. Baruca Jasna, NK, 31. 1. premešč. u DELAMARIS
2. Doltar Krisztina, VSI, 16. 3. potek določ. časa
3. Gerdeč Zdravko, KV, 12. 4. sporazumno
4. Sorgo Ivan, NK, 31. 5. starost. upokoj.
5. Kinkopf Franc, KV, 31. 5. sporazumno
6. Slak Silvester, VK, 7. 6. premešč. u DSSS
7. Ristić Milenko, NK, 19. 6. na lastno željo
8. Vuk Peter, PK, 13. 7. premešč. u K.P.
9. Stare Ingrid, SSI, 25. 8. potek dol. časa
10. Šeško Vojko, PK, 13. 9.
11. Korenka Marina, NK, 17. 9. sporazumno
12. Tul Jelka, NK, 31. 8. premešč. u DSSS

ZAPOSLENI DELAVCI OD 1. 1. DO 30. 9. 1981

TOZD SUDEST GRADIŠČE

PRišLI:

1. Valenčić Marija, NK, 1. 1.
2. Magajna Marjo, KV, 1. 1.
3. Butinar Stanka, NK, 5. 1.
4. Iaria Lucijan, NK, 29. 1. Most na Soči
5. Kotnik Aleš, NK, 2. 2., Novo mesto
6. Volk Andrej, NK, 2. 2.
7. Dodič Rado, KV, 9. 2.
8. Mahne Ksenija, NK, 3. 4.
9. Babić Vesna-Daria, KV, 4. 5.
10. Mahne Majda, NK, 13. 5.
11. Jungić Branko, NK, 5. 8.
12. Zadnik Bogdan, NK, 15. 9.
13. Vuk Marija, NSI, 23. 9.

ODŠLI:

1. Iaria Lucijan/Most, NK, 19. 3. na lastno željo
2. Magajna Marjo, KV, 31. 3. sporazumno
3. Sabani Bedri/Most, NK, 17. 4. odpoved delavca
4. Sturm Karl, NK, 23. 4. samovoljno
5. Dodič Boris, NK, 30. 6. sporazumno
6. Volk Andrej, NK, 3. 7. sporazumno
7. Jelinić Darko, NK, 12. 8. sporazumno
8. Zerjal Ester, VSI, 30. 9. sporazumno

ZAPOSLENI DELAVCI OD 1. 1. DO 30. 9. 1981

TOZD BLAGOVNI PROMET

PRišLI:

1. Marušić Dunja, KV, 5. 1.
2. Kaligarić Flavij, VSI, 1. 3. premešč. iz DSSS
3. Soremo Dragan, VISI, 16. 3.
4. Jurca Alojz, SSI, 1. 4.
5. Nemčić Drago, KV, 1. 4. skl. Zagreb
6. Naglič Dragutin, KV, 15. 4. skl. Pančevo
7. Pulin Aldo, KV, 22. 4.
8. Bonin Loredana, SSI, 16. 6. premešč. iz ŽIVILA
9. Znidaršič Silvo, SSI, 16. 7.
10. Blajić Branko, NK, 15. 8. skl. Split
11. Bujčić Staniša, VISI, 12. 9.
12. Knež Olivio, KV, 14. 9.
13. Šeško Vojko, PK, 14. 9. premešč. iz Začimbe
14. Kleva Jadran, PK, 17. 9.

ODŠLI:

1. Dražić Borislav, KV, 2. 2., umrl
2. Baričević Ivan, Zg., KV, 25. 2. Zagr. na lastno željo

3. Deigiusto Jordan, PK, 28. 2. star. upokojitev
4. Subotić Stevan, Zg., NK, 28. 2. prehod u TERMINAL
5. Božkor Ivan, Zg., NK, 7. 3. prehod u TERMINAL
6. Dolgan Elija, SSI, 31. 3. odpoved delavca
7. Kovačević Sveto, Lj., NK, 4. 4. odhod u JLA
8. Pucer Marjeta, KV, 10. 4. odpoved delavca
9. Žmara Petar, PK, 18. 4. odpoved podjetja
10. Ratković Boško, NK, 18. 4. odpoved podjetja
11. Bota Miše, NK, 2. 6., sporazumno
12. Zibert Janez, NK, 9. 6., umrl
13. Grižon Idrjan, KV, 30. 6. premešč. u ŽIVILA
14. Crnac Miro, KV, 29. 7., umrl

ZAPOSLENI DELAVCI OD 1. 1. DO 30. 9. 1981

TOZD »SOLINE«

PRišLI:

1. Smiljanić Milan, KV, 25. 3.
2. Ondozli Samedin, NK, 13. 5.
3. Grbac Valter, KV, 18. 5. vrnil iz JLA
4. Poje Srečko, NK, 1. 6.
5. Gashi Ramadan, NK, 3. 6.
6. Casar Marjan, NK, 5. 6. vrnil iz JLA
7. Samardžić Alaga, NK, 20. 6.
8. Bembić Marija, NK, 25. 6.
9. Zigaret Dolores, NK, 25. 6.
10. Brkić Uroš, KV, 28. 6.
11. Blaško Marjan, KV, 7. 7.
12. Macura Uroš, NK, 10. 7.
13. Hundozi Selajdin, SSI, 1. 8.
14. Hozjan Mirko, NK, 1. 8.
15. Vulić Milovan, VSI, 1. 8.
16. Zanko Marjan, NK, 12. 8. vrnil iz JLA
17. Fičur Marija, NK, 13. 8.

ODŠLI:

1. Kocjančić Silvan, SSI, 6. 1. odhod u JLA
2. Grbac Valter, KV, 6. 1. odhod u JLA
3. Veznaver Boris, NK, 6. 1. odhod u JLA
4. Korelić Silvana, NK, 31. 1. na lastno željo
5. Čeligo Emil, NK, 5. 3. inv. upokojitev
6. Celhar Matilda, NK, 15. 3. starost. upokoj.
7. Fuks Branko, KV, 24. 3. disc. ukrep
8. Hriber Lidija, NK, 5. 4. na lastno željo
9. Somrak Ciril, SSI, 30. 5. starostna upokoj.
10. Macura Uroš, NK, 12. 8. na lastno željo
11. Hundozi Selajdin, SSI, 15. 8. na lastno željo
12. Ondozli Samedin, NK, 15. 8. na lastno željo
13. Strukelj Franc, VISI, 14. 9. premešč. u DSSS
14. Crizančić Alojz, NK, 15. 9. starost. upokoj.
15. Budak Jože, KV, 25. 9. invalidska upokojitev
16. Gashi Ramadan, NK, 23. 9. potek določ. časa

ZAPOSLENI DELAVCI OD 1. 1. DO 30. 9. 1981

V TOZD KMETIJSKA PROIZVODNJA LUCIJA — PORTOROZ

PRišLI:

1. Krže Zdenka, 1. 3., SSI, sadjar
2. Crnac Slobodan, 16. 3., OŠ-NKV, vinogradnik
3. Todorović Terezija, 16. 3., OŠ-NKV, sadjar
4. Stojanović Nadežda, 17. 3., SSI, sadjar
5. Pribac Mirjana, 13. 4., OŠ-NKV, sadjar
6. Popek Pavel, 23. 4., OŠ-NKV, sadjar
7. Hasanagić Ismet, 28. 4., OŠ-NKV, sadjar
8. Antić Dragan, 8. 5., OŠ, sez. delavec
9. Antić Milica, 8. 5., OŠ, sez. delavec
10. Dimčić Miroslav, 8. 5., OŠ, sez. delavec
11. Gorčić Zoran, 8. 5., OŠ, sez. delavec
12. Jovanović Branko, 8. 5., OŠ, sez. delavec
13. Petković Zlatimir, 8. 5., OŠ, sez. delavec
14. Stanković Mirko, 8. 5., OŠ, sez. delavec

15. Stanković Momčilo, 8. 5., OŠ, sez. delavec
16. Stojanović Cedomir, 8. 5., OŠ, sez. delavec
17. Zdravković Boža, 8. 5., OŠ, sez. delavec
18. Zdravković Zivorad, 8. 5., OŠ, sez. delavec
19. Živković Zoran, 8. 5., OŠ, sez. delavec
20. Rojac Bruno, 28. 6., SSI, Vodenje inv. Baredi
21. Pucer Vladimir, 1. 7., OŠ-NKV, sadjar
22. Puk Peter, 14. 7., OŠ, sadjar

ODŠLI:

1. Božić Emil, 31. 1., OŠ, vinogr. lastna odpoved
2. Krt Elijo, 1. 3., OŠ, sadjar, invalidsko upokojen
3. mgr. Marušić Miran, 31. 3., VS, DE Kooper., spor. odpoved
4. Antonac Gvido, 9. 5., OŠ, vinogr., spor. odpoved
5. Jovanović Branko, 16. 6., OŠ, sez. del., lastna odpoved
6. Petković Zlatimir, 16. 6., OŠ, sez. delavec, lastna odpoved
7. Bergamasco Mario, 23. 6., OŠ, vinogradnik, star. upokojitev
8. Zdravković Zivorad, 3. 7., OŠ, sez. delavec, last. odpoved
9. Todorović Terezija, 16. 7., OŠ, sadjar, lastna odpoved
10. Korenika Emil, 17. 7., OŠ, vinogr., umrl
11. Stanković Mirko, 27. 7., OŠ, sez. delavec, lastna odpoved
12. Mikložič Avgust, 31. 7., Km. š., KV — buldož., spor. odpoved
13. Jović-Buser Staška, 14. 8., SSI, sadjar, lastna odpoved

POIMENSKI SEZNAM — PRIKAZ FLUKTUACIJE DELAVCEV V TOZD ŽIVILA IZOLA V PRVIH DEVETIH MESECIH 1981.

PRišLI:

1. Šlogar Stefanija, PKV prodajalec, 3. 1. 1981
2. Pečar Neva, PKV prodajalec, 5. 1. 1981
3. Mikulić Marija, gimnazija, 5. 1. 1981
4. Marušić mg. Miran, mg. vin.-sadjarstva, 1. 4. 1981
5. Sofrić Lieposava, PKV prodajalec, 20. 4. 1981
6. Arifi Delal, PKV prodajalec, 15. 5. 1981
7. Ziberi Veri, PKV prodajalec, 29. 5. 1981
8. Kobaslić Vjekoslav, str. tehnik, 19. 5. 1981
9. Bogdanović A.-Marija, PKV prod., 27. 5. 1981
10. Limani Jasim, PKV prodajalec, 1. 6. 1981
11. Lovrić Majda, KV prodajalka, 4. 6. 1981
12. Jugovac Marija, PKV delavka, 15. 6. 1981
13. Mištar Saša, PKV prodajalec, 23. 6. 1981
14. Petrović Zdravko, PKV prodajalec, 25. 6. 1981
15. Skoko Bruno, NKV delavec, 1. 7. 1981
16. Lovrić Andja, ekon. tehnik, 1. 7. 1981
17. Simunić Branko, NKV delavec, 1. 7. 1981
18. Hrvatin Elida, KV prodajalka, 1. 7. 1981
19. Ziber Franko, KV prodajalec, 1. 7. 1981
20. Šau Franko, KV prodajalec, 1. 7. 1981
21. Mandalenić Darinka, KV prodajal., 1. 7. 1981
22. Grižon Marjan, v. d. direk. TOZD, 1. 7. 1981
23. Vujić Stana, NKV delavka, 2. 7. 1981
24. Nikolov Vladimir, PKV prodajalec, 6. 7. 1981
25. Arifi Zdravko, PKV prodajalec, 18. 7. 1981
26. Zendeč Dalip, PKV prodajalec, 18. 7. 1981
27. Kerin Silvo, voznik tovornjaka, 20. 7. 1981
28. Bokavšek Ondina, KV delavka, 25. 7. 1981
29. Belina Bojan, kom. tehnik, 1. 8. 1981
30. Benulić Silva, KV prodajalka, 28. 8. 1981
31. Fartek Jože, KV prodajalec, 1. 9. 1981
32. Padovin Gracijela, KV prodajalka, 1. 9. 1981
33. Mezgec Olicija, kom. tehnik, 7. 9. 1981
34. Allovčić Katica, NKV delavka, 15. 9. 1981
35. Dobrovac Mario, KV prodajalec, 16. 9. 1981

SEZNAM NOVOSPREJETIH DELAVCEV V TOZD »ARGO«, »DELAMARIS« IN »RIBA« OD 1. 1. 1981 DO 30. 9. 1981

1. Ruman Ana, NK, »Delamaris«, 1. 1. 1981
2. Pahor Danijel, VISI, »Riba«, 1. 1. 1981
3. Obradović Dobriča, SSI, »Delam.«, 5. 1. 1981
4. Živković Pavo, NK, »Argo«, 5. 1. 1981
5. Resanović Stojan, NK, »Argo«, 5. 1. 1981
6. Činkl Đuro, KV, »Argo«, 6. 1. 1981
7. Jurman Ljubomir, KV, »Riba«, 16. 1. 1981
8. Perc Anton, KV, »Riba«, 1. 2. 1981
9. Saule Petar, NK, »Riba«, 3. 2. 1981
10. Đurić Danka, NK, »Delamaris«, 9. 2. 1981
11. Futić Mirsad, NK, »Argo«, 9. 2. 1981
12. Obradović Dragan, NK, »Argo«, 9. 2. 1981
13. Suhonjić Sadik, NK, »Delamaris«, 16. 2. 1981
14. Delić Nurka, NK, »Delamaris«, 16. 2. 1981
15. Kutin Branimir, NK, »Delamaris«, 16. 2. 1981
16. Đurđević Milorad, NK, »Delam.«, 17. 2. 1981
17. Milok Herman, SSI, »Riba«, 19. 2. 1981
18. Suhonjić Abid, NK, »Delamaris«, 23. 2. 1981
19. Mahić Razija, NK, »Argo«, 23. 2. 1981

Smučarska sezona se je začela

Pred dnevi smo lahko opazili obvestila in letake, ki so nas opozarjali na prvi občni zbor novo ustanovljenega Smučarskega kluba Portorož. Nič posebnega, bi lahko rekli, če ne bi vedeli za podrobnosti. Zanimivo je, da je pobuda za ustanovitev Smučarskega kluba Portorož prišla iz vrst delavcev HP »Droga« Portorož. Ob veliki podpori ostalih DO v občini Piran, se je ta pobuda realizirala. Imamo smučarski klub in to ravno v času, ko ga najbolj potrebujemo, saj je tu zima in z njo vsi pogoji

za veselje in rekreacijo na snegu. Klub je sigurno najbolj primerna oblika za organizirano športno rekreacijo na snegu. Nekateri izmed nas smo vse ugodnosti in prednosti smučarskega kluba že spoznali v preteklosti. Ostane nam samo, da se v čim večjem številu včlanimo v novo ustanovljeni Smučarski klub Portorož, ki nam s programom za tekočo sezono zagotavlja izredne ugodnosti in prijetne izlete.

Božo Kužel

Poročilo o nesrečah pri delu

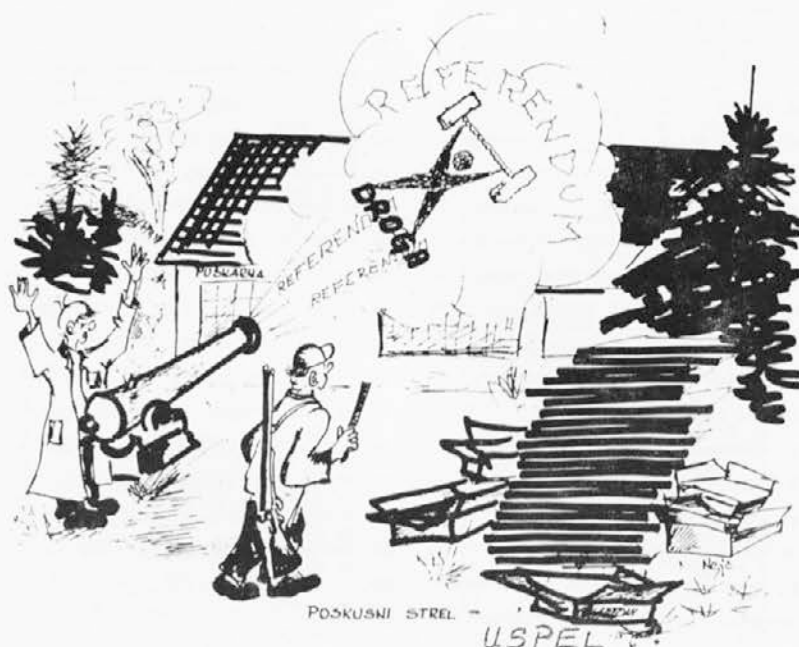
V letošnjem letu so se v naši DO zgodile naslednje nesreče pri delu:

1. Klara Zaspané je na zboru delovnih ljudi tako zehala, da si je izpahnila celjust.
2. Tine Porog se je ob čitanju nekega poslovnega poročila tako smejal, da je dobil kilo.
3. Francelj Glažek je ravno srkal brinjevec, ki naj bi bil samo za reprezentanco, ko je vstopil direktor TOZD in je omenjeni tovariš od strahu pogoltnil tudi kozarček, zaradi česar so ga nemudoma odpeljali v bolnišnico.
4. Amata Koprneček je izvedela, da je začel njen šef oblegati novo tajnico in je pri tem doživela tako hud šok, da je bila nekaj dni nesposobna za delo.
5. Terezinka Ihtič, administratorka, se je onesvestila, ko je izvedela, da je neka druga administratorka dosegla pri ocenitvi del

in nalog enako število točk kot ona sama.

6. Valentin Jeza, vodja sektorja, je padel s stolčka in ostal trajno nesposoben za delo v naši DO.
7. Polde Pravičnik, pravnik, se je tako zapletel v paragrafe, da je bil nekaj časa popolnoma nezgiben.
8. Janez Oprezen, varnostni inženir, se je hudo poškodoval pri padcu s polomljene lestve, ko je v arhivu iskal Pravilnik o varnosti pri delu.
9. Meta Vsevid je zaradi prepiha dobila hudo vnetje desnega očesa, ko je skozi ključavnico oprezala za šefom in njegovo tajnico.
10. Nace Togota je dobil opekline druge stopnje po nosu, ko ga je vtikal tja, kamor ne bi bil smel.

S. Požar

Sindikavno športno prvenstvo Vrhnike

Vsem članom kolektiva HP DROGA je znano, da se po občini odvijajo posamezna športna sindikalna prvenstva. Tako je tudi na Vrhniki komisija za šport in rekreacijo pri Občinskem sindikalnem svetu ter ZTKO Vrhnika organizirala sindikalne športne igre. Tekmovanja so potekala v petih panogah:

- malem nogometu,
- kegljanju,
- balinanju,
- streljanju,
- šahu.

Teh iger smo se udeležili tudi delavci PE »Jelka« iz Vrhnike. Tekmovali smo v kegljanju, balinanju in streljanju. Uvrstitve so bile sicer skromne, toda zelo vzpodbudne za nadaljnje udeleževanje na športnem področju.

Upamo, da bo v bodoče bolje. Povedati pa moram, da se iger ni udeležila niti ena predstav-

nica ženskega spola. Zavedati bi se morali, da sta šport in rekreacija namenjena sprostitvi po delu in ne predstavljata dodatne fizične obremenitve, kakor o tem mislijo naše sodelavke. V družbi ženskih predstavnic pa bi se tudi mi, moški, z večjim članom udeleževali takih in podobnih športnih prireditev.

Vzpodbudno je, da smo na tem področju pričeli delovati. Bliža se zima in upam, da se bomo udeležili tudi sindikalnih prvenstev v smučarskih disciplinah.

Sporočam vam, da je Vrhnika s svojim smučarskim centrom na Ulovki primerna in aktualna zaradi svoje bližine in lepih terenov tudi za smučarje HP Droga. Morda tudi za izvedbo sindikalnega tekmovanja v smučanju med TOZD HP DROGA PORTOROŽ.

Janez Melavašič

Mladinci Začimbe so se izkazali

V počastitev Dneva republike, 29. novembra, je bilo v občini Piran organizirano več tekmovanj v različnih disciplinah. Organizator tekmovanj je bila Mladinska konferenca ZSMS Piran.

Osnovna organizacija ZSMS TOZD »Začimbe« se je prijavila na tekmovanja v dveh disciplinah, in sicer v streljanju in kegljanju. Mladi strelci se tokrat niso izkazali, kar dokazuje, da potrebujejo še veliko treninga, za doseg lepih rezultatov na tekmovanjih. Vsekakor pa zaslužijo priznanje. Mladi strelci, ki so zastopali svojo OO ZSMS so: Fonda Franko, Gei Bruno in Desardo Aldo.

Mladi kegljači pa so presegli vsa pričakovanja. V konkurenci ostalih OO ZSMS občine Piran so zasedli odlično 3. mesto in s tem osvojili pokal in diplomu. Pohvalo in čestitke zaslužijo naslednji tekmovalci: Korenika Franko, Zimernan Claudio, Fonda Franko in Grbec Valter.

Ti uspehi in neuspehi morajo v vrstah mladih roditi željo in zagnanost za sodelovanje in usposabljanje v različnih kulturno športnih panogah, ki so organizirane v DO HP DROGA Portorož. S tem bi še z večjim uspehom predstavljali svojo DO HP Droga Portorož.

Kužel Božo

Žena, kava!